

2006 йил 31 августдан
чоп этила бошлаган

ЖАМИЯТ

№ 22
(943)
2025 йил
5 июнь,
Пайшанба

Ижтимоий-сиёсий газета

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ТАДҚИҚОТ МАРКАЗИ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ

Экология, атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги Азиз Абдуҳақимов ва Хитой Халқ Республикаси Фанлар академияси вице-президенти, профессор Хе Хунпин ўртасида учрашув бўлиб ўтди. Учрашувда томонлар экология, атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва барқарор ривожланиш соҳаларида икки томонлама ҳамкорликнинг асосий йўналишларини муҳокама қилдилар.

Тадбирда 2024 йил январидан имзоланган Атроф-мухитни муҳофаза қилиш бўйича Ҳукуматлараро битим доирасида эришилган қилишувларнинг амалга оширилишига алоҳида эътибор қаратилди. Барқарор ҳамкорлик ва қўшма илмий ва амалий ташаббусларни кенгайтириш муҳим эканлиги қайд этилди. Ҳамкорликда Арнасой, Кармана, Муборак, Қоракўл ва Нукус туманларида галофит ўсимликлари боғларини яратиш, Ўзбекистон Ўрмон хўжалиги агентлигига 1,4 тонна уруғ етказиб бериш, шунингдек, ифлосланиш даражасини мониторинг қилиш учун рақамли тизимларни жорий этиш ва хитойлик мутахассисларнинг “Яшил макон” умуммиллий ташаббусини амалга оширишда иштирок этиши каби лойиҳаларнинг амалга оширилиши шулар жумласидандир.

Музокаралар якунида Ўзбекистон Республикаси Экология, атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги ҳамда Хитой Фанлар академиясининг Синсзян экология ва география институти (SAS XIEG) ўртасида ўзаро англашув меморандуми имзоланди. Ҳужжатни Азиз Абдуҳақимов ва SAS XIEG бош директори, профессор Чжан Юанмин имзолашди.

Меморандумга кўра, Марказий Осиё атроф-мухит

ва иқлим ўзгаришини ўрганиш университети (“Green University”) негизда Марказий Осиё экология ва атроф-мухитни ўрганиш илмий-тадқиқот марказини (Tashkent Headquarter) ташкил этиш бўйича қилишиб олинди. Ушбу Марказ минтақада илмий тадқиқотлар, мутахассисларни тайёрлаш, технологиялар ва тажриба алмашиш, шунингдек, “яшил” ва барқарор ривожланишни тарғиб қилишда муҳим платформа вазифасини бажаради.

Ҳужжатда ҳамкорликнинг кенг йўналишларини амалга ошириш кўзда тутилган: илмий конференциялар ва семинарлар ўтказиш, қўшма тадқиқотлар ва нашрлар тайёрлаш, лабораторияларни замонавий ускуналар билан жиҳозлаш, амалий лойиҳаларни йўлга қўйиш ва кадрлар салоҳиятини ривожлантириш.

Меморандум Ўзбекистон ва Хитой ўртасидаги экологик ҳамкорликни чуқурлаштириш, глобал иқлим муаммоларига самарали курашиш ва минтақавий ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлида муҳим қадам бўлди.

**Ўзбекистон Республикаси Экология,
атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва иқлим
ўзгариши вазирлиги
Ахборот хизмати**

Нажот — таълимда!

ҲАЛОЛЛИК — ХАЛҚ ИШОНЧИННИНГ МЕЗОНИ

Бугун Ўзбекистонда таълим соҳаси чуқур ислохотлар жараёнини бошдан кечирмоқда, чунки мактабгача таълимдан тортиб, олий ва касб-хунар таълимигача бўлган тизимда туб ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Президент Шавкат Мирзиёев таъкидлаганидек, биз халқнинг юксак ишончига доимо муносиб бўлишимиз керак, шу боис бу ишончни оқлаш учун таълим тизими ҳалоллик, адолат ва самимийлик асосида ривожланиши зарур.

(Давоми 2-саҳифада)

Унут бўлган дардлар

ЭСКИ “ЖИГУЛИ”, ТОПИЛМАГАН НАҚД ПУЛ, “КАМЁБ” ТАШХИС

Инсонлар ҳаётидаги ўзгаришлар, сиёсий мулоқотнинг фаоллашуви ва ислохотларнинг илдамлаши — бу мамлакатдаги муҳим ва дадил қадамларнинг бўй кўрсатишидир. Фаровонлик сари интилиш шунчаки сўзда эмас, амалда исботланиши керак. Шунда қўйилган ҳар бир қадам жамият учун яхшилик келтиради.

Муаммолар ўз-ўзидан ҳал бўлмайди. Бу — катта сиёсий ирода, саъй-ҳаракатлар, дахлдорлик туйғуси ва эзгу мақсадларга интилган шахслар орқали амалга оширилади.

(Давоми 3-саҳифада)

(Боши 1-саҳифада)

ҲАЛОЛЛИК — ХАЛҚ ИШОНЧИННИНГ МЕЗОНИ

Охирги йилларда мамлакатимизда таълим соҳасига қаратилаётган эътибор мисли кўрилмаган даражада ошди, чунки 2022–2026-йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегиясида таълим устувор йўналиш сифатида белгиланди. Бу эса қуйидаги бир неча муҳим янгилик ва ўзгаришларга замин яратди:

■ Мактабгача таълим қамрови 70 фоиздан ошди.

■ 11 йиллик умумий ўрта таълим тикланди.

■ Ҳар бир туман ва шаҳар марказида замонавий мактаблар қурилмоқда.

■ Барча ҳудудларда Президент мактаблари, ихтисослаштирилган мактаблар ва IT мактаблари ташкил этилди.

■ 200 дан ортиқ хорижий олийгоҳлар филиаллари фаолият бошлади.

■ Ўқитувчилар ойлиги оширилди ва уларнинг уй-жой шароитларини яхшилаш бўйича дастурлар жорий қилинди.

Таълим тараққиётнинг стратегик асоси эканлиги бежиз эмас, чунки бу шахсий юксалиш воситаси бўлиш билан бирга, жамиятнинг тараққиётини белгиловчи асосий омилдир. Ривожланган давлатлар — Финляндия, Япония ва Жанубий Корея тажрибаси шуни кўрсатадики, уларнинг муваффақиятида ҳалол, сифатли ва адолатли таълим тизими ҳал қилувчи рол ўйнаган.

«Эл-юрт умиди», «Темурбеклар мактаби» ва «Ёшлар академияси» каби лойиҳалар ёшларнинг илм олишга бўлган рағбатини кучайтирмоқда.

Сўнгги йилларда рақамли технологиялар ҳам таълимга кенг жорий қилинмоқда:

■ Электрон кундалик ва журнал тизимлари йўлга қўйилди.

■ Очик онлайн дарс платформалари (Kundalik, Edu Market, Edu.uz) ишлаб турибди.

■ Ягона миллий тест тизими ва сертификатлаш амалиёти киритилди.

■ Дипломларнинг QR кодли электрон базаси ташкил этилди.

Буларнинг барчаси таълимда шаффофликни кучайтиришга ва коррупция ҳолатларини камайтиришга хизмат қилмоқда, бироқ бу

жараён ҳали мукамал эмас, чунки шакл эмас, мазмун устувор бўлиши керак.

Юртимизда мактаблар сони ортмоқда, лекин бу ўсиш малакали ўқитувчилар билан тенг юрмапти. Аксинча, кўплаб ҳудудларда ўқитувчилар етишмовчилиги сезилмоқда, сабаби ўқитувчи меҳнати етарли баҳоланмагани учун бу касбга ёшларнинг қизиқиши камаймоқда. Натижада, таълимда сон мавжуд, лекин сифатда барқарорлик йўқ.

Яна бир муаммо шундаки, янгиликлар шакл даражасида жорий этилмоқда, аммо мазмун жиҳатдан самарасиз қолмоқда. Масалан, электрон журнал, рейтинг тизимлари ва рақамлаштириш бор, лекин улардан тўғри фойдаланиш маданияти ва салоҳияти ҳали етарли эмас.

Коррупция: Ҳалол таълимга тўсиқ. Бугунги кунда таълимда энг оғриқли муаммолардан бири коррупция ҳисобланади, чунки порахўрлик, таниш-билишчилик, баҳоларни сотиш, имтиҳонлардаги адолатсизлик ва лавозим тақсимидаги ошкоралик етишмовчилиги каби ҳолатлар ҳалигача учраб турибди.

Ўзбекистон Коррупцияга қарши курашиш агентлиги 2023-йилда эълон қилган маълумотларга кўра, фақат олий таълим муассасаларида 49 та коррупциявий ҳолатлар аниқланиб, улар тегишлилиги бўйича қонуний баҳо бериш учун ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларига тақдим этилди. 80 нафар ходимга ноҳўя хатти-ҳаракатлар содир этгани учун тегишли чоралар кўрилди. 56 та ҳолатда яқин қариндошларнинг ўзаро бўйсунуви ишлаши билан боғлиқ манфаатлар тўқнашуви аниқланиб, 30 нафар ходим бошқа лавозимга ўтказилди, 4 нафар ходим эгаллаб турган лавозимидан озод этилди, 22 нафар ходимга тегишли чора кўрилди. Уларнинг орасида ўқитувчилар, деканлар, хатто ректорлар ҳам бор. Бу эса фақат аниқланган ҳолатлар бўлиб, амалда бу рақамлар янада юқори бўлиши мумкин. Коррупция бу фақат пулнинг йўқотилиши эмас, балки бу ёшларнинг билимга, меҳнатга ва адолатга бўлган ишончини емиради. Талаба эса англайдики билим эмас, таниш керак.

Таълим соҳасида коррупциянинг асосий кўринишларини санаб ўтадиган бўлсак, мактабгача таълимда

навбатдан ўтиш учун пора бериш ҳолатлари мавжуд. Мактабларда баҳоларни “битириб бериш” ёки аттестатга сунъий балл қўшиш ҳоллари учраб турибди. Олий таълимда имтиҳон натижаларини сохталаштириш, “тайёр диплом ишлари”дан фойдаланиш ва грантга чиқишда аралашув ҳолатлари мавжуд. Касб-хунар таълимида эса ҳисоботлар ва амалиётдаги кўзбўямачилик муаммоси долзарбдир. Бундай ҳолатларнинг давом этишига тизимдаги ортиқча бюрократия ва самарасиз назорат, очиклик ва жамоатчилик назоратининг заифлиги, ўқитувчиларнинг ижтимоий ҳимояси пастлиги, ҳуқуқий саводхонлик ва фуқаролик позициясининг сустлиги каби омиллар сабаб бўлмоқда.

Ҳалол таълим сари йўл. Ҳалол таълим сари йўл олиш учун аввало рақамлаштиришда контент сифати оширилиши керак, чунки рақамли платформаларга шунчаки эски дарсликларни юклаб қўйиш билан иш битмайди. Контент рақамли муҳитга мослаштирилган, интерактив, визуал ва жозибали бўлиши зарур. Бу эса видеодарслар, интерактив машқлар, симуляциялар ва ўқув ўйинлари орқали амалга оширилиши мумкин.

Ўқитиш методикаси ҳам янгилалиши керак, яъни рақамлаштириш нафақат ўқув материалларини, балки ўқитиш усулларини ҳам ўзгартириши зарур. Ўқитувчилар янги технологиялардан самарали фойдаланишни ўрганишлари, масалан, шахсий ўқув траекторияларини яратиш, яъни ўз ўқувчилари учун ҳар бирининг эҳтиёжлари, билим даражаси, қизиқишлари ва ривожланиш тезлигига мослаб индивидуал (ёки мослашувчан) таълим йўлини режалаштириши, маълумотларга асосланган қайта алоқа бериш ва виртуал синфларда ишлашни билишлари керак. Баҳолаш тизими ҳам инновацион бўлиши лозим, чунки бу фақат тестлардан иборат бўлмасдан, лойиҳа ишлари, онлайн мунозаралар, ижодий топшириқлар ва автоматик тарзда ўзлаштириш жараёнини кузатишга асосланган усулларни ҳам ўз ичига олиши керак. Бу шаффофликни ошириб, плагиат ва бошқа ҳалол бўлмаган ҳаракатларнинг олдини олади.

Шахсий ёндашувни кучайтириш лозим, чунки рақамли воситалар ҳар бир талабанинг индивиду-

ал эҳтиёжлари ва қобилиятларига мослашиш имконини беради. Алгоритмлар ёрдамида талабанинг кучли ва заиф томонларини аниқлаш, уларга мос келадиган материаллар ва машқларни тавсия этиш орқали таълим жараёни янада самарали бўлади. Рақамли саводхонлик ва масъулиятни шакллантириш зарур, яъни талабаларни нафақат рақамли воситалардан фойдаланишга, балки уларни онлайн ахлоққа риоя қилиш, ахборотни танқидий баҳолаш ва киберхавфсизлик қоидаларини билишга ҳам ўргатиш керак. Бу орқали уларда рақамли муҳитда ҳалол ва масъулиятли бўлиш кўникмалари шаклланади.

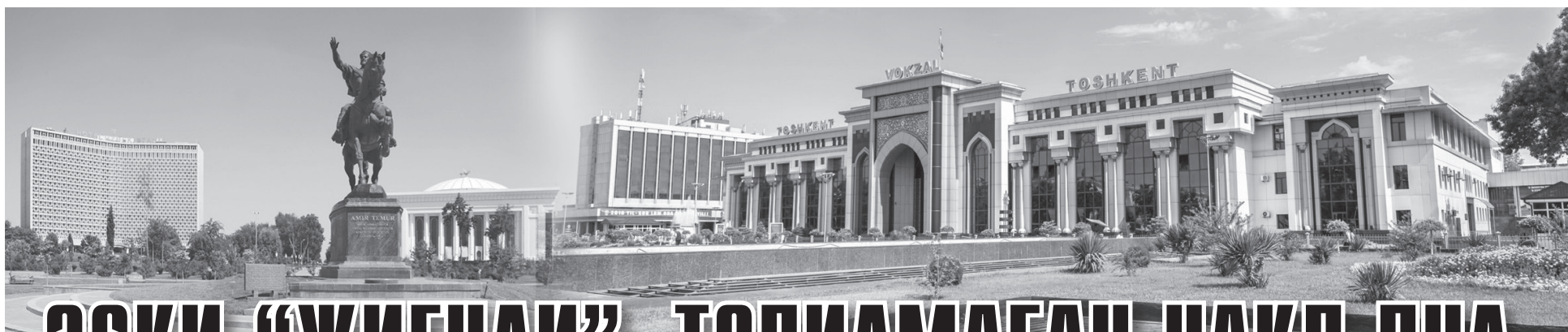
Шундай қилиб, ҳалол таълим сари йўл олиш учун рақамлаштириш фақат технология эмас, балки бутун таълим жараёнини мазмунан бойитувчи ва сифатини оширувчи восита сифатида қаралиши лозим. Электрон рейтинг тизимлари, онлайн мониторинг, очик статистик маълумотлар базалари жорий этилиши керак, чунки бу тизимлар нафақат назорат воситаси, балки ишончни мустаҳкамловчи омил бўлиши мумкин.

Бундан ташқари, жамоатчилик назорати ҳам жорий қилиниши, яъни ҳар бир таълим муассасасида ота-оналар, битирувчилар ва эркин аудиторлар иштирокида таълим сифати ва ҳалоллигини кузатувчи мустақил тизимлар йўлга қўйилиши керак.

Шуни унутмаслик керакки, таълимда адолат ва ҳалоллик бўлмаса, ҳеч бир ислохот қутилган натижани бермайди. Мактаб қуриш, стипендия ажратиш ёки грантлар эълон қилиш — албатта зарур, аммо бу етарли эмас. Агар ишонч тикланмаса, меҳнат қадрланмаса, натижалар заиф бўлади.

Президентимизнинг “Халқнинг юксак ишончига доимо муносиб бўлайлик” деган чақириғи фақат шиор бўлиб қолмаслиги керак, балки бу ҳалоллик, ошкоралик ва адолатли тизим орқали амалга ошириладиган мақсад бўлиши лозим. Чунки ишонч — қурилиши энг қийин, йўқолса тикланиши энг мушкул бўлган пойдевордир ва уни сақлаб қолиш эса ҳар бир педагог, раҳбар, ота-она ҳамда талабадан бошланади.

Лочин РАҲМОНОВ,
Осиё технологиялар
университети ректори

ЭСКИ “ЖИГУЛИ”, ТОПИЛМАГАН НАҚД ПУЛ,

(Боши 1-саҳифада)

“Паспортни кўрсатинг!”

Ўша кунларни бугун шунчаки кулиб эслаймиз: Тошкент шаҳрида ўзига хос “қонунлар” ишларди. Устун томонлари ҳам, машаққатлари ҳам бор эди унинг. Пойтахтда тирикчилик қилишга, юқори мақсадларга эришишга имкон кўпроқ, электрдан муаммо йўқ, ҳатто бензин нархи ҳам ҳудудлардагидан анча арзон эди. Кўпчилик пойтахтга интиларди, табиийки. Шунгами, шаҳарнинг ўз тартиблари бор эди. Ёнингизда доим паспорт бўлиши кераклигини оstonасини ҳатла-масданоқ билардингиз, водийликлар-ку, бу ҳужжатсиз довондан ошиб ўта олишмасди.

“Офтобда тобланган” талабалар метрога тушишдан чўчир, “Собир Раҳимов” автовокзалига келганлар, қимматига бўлса ҳам, таксидан фойдаланишни “тинчроқ” билишарди. Метро – гўё шаҳар транспорт воситаси эмас, қўриқладиган объектга ўхшарди. Вилоятдан келганинг сезилдими, текшириласан: “Паспортни кўрсатинг!”.

“No foto, No video” — хорижликлар ҳам Тошкентнинг гўзал метросини тасвирга олишолмасди. Расмларсиз, эсдаликларсиз саёҳат. Татиганмикин?!

Эски “Жигули”

Пойтахтда юқориқ лавозимда ишлаган киши “қўлимдан келади-ган энг катта ёрдамим шу”, дея қишлоқдаги қариндошларини “Тошкент пропискиси”га ўтказиб қўяди. Бу энди ўшанда салкам “Трин карта” ютгандек гап – Америкага бемалол бориб келгандек, Тошкентда ўз уйингдагидек яшай оласан. “Ҳа” деганда, участка нозири эшигингни қоқиб, жаримага солиб кетмайди. Ўз уйингда юрак ҳовучлаб ўтирмайсан, ишингдан айрилишдан қўрқмайсан, болаларингни мактаб-боғчага жойлаш учун таниш-билиш қидиришга ҳожат қолмайди.

Лекин... Қишлоқда ўз ҳаёти билан яшаб юрган, амалдор укаси

томонидан “Тошкент пропискиси”га ўтказиб қўйган киши бир кун шикоят қилиб қолди: Эскироқ “Жигули” олгандим, энди унга рақам тақиш учун Тошкентга ҳайдаб боришим керак экан. Бу зормонда у ёқкача етиб бора олмайди. Яқинларимнинг номига расмийлаштирай десам, аксига олиб болаларим ҳам, ҳатто турмушга чиқиб кетган қизимчага «тошкентлик». Керакмиди, шу прописка?!

Сунъий чекловларнинг имтиёзлари қанчалик катта бўлмасин, унинг фойдасидан зарари кўп бўла-вераркан.

“Онамизнинг соғлиғи ёмонлашди, тез етиб кел”

Бойсундан кўнғироқ бўлиб қолди. Опа укасига йиғлаб гапирди: “Онамизнинг соғлиғи ёмонлашди, тез етиб кел”. Тошкентда ишлайдиган йигит нохуш хабардан шошиб қолди. Озроқ йиғиб қўйган нақд пулини яқинда ижара учун тўлаган, маоши эса тўлиқ пластик картага тушади. Танишларидан суриштирди, уларда ҳам нақд йўқ. Бойсунга эса нақд пулсиз етиб бора олмайди.

Сафарга отланиш учун уйдан чиқди. “Чилонзор” метроси яқин, ўша ерда “Корзинка” супермаркетига кирди. Аравачасига кўпроқ маҳсулот солаётган харидорларни кузатди, минг хижолатда улар олди-га бориб сўради: “Кечирасиз, мабодо нақд пулга савдо қилмайсизми, менда пластик карта бор эди...”

Бир неча кишидан суриштирди. Уларда ҳам нақд пул йўқ экан. Балки улар ҳам шунинг учун деҳқон бозорига эмас, супермаркетга тушишгандир.

Йигит “Корзинка”дан хомуш чиқаркан, тилла дўконига кўзи тушди. Ялт этиб миясига бир фикр келди: “бошқа чора йўқ”!

Дўконга кириб, тилла тақинчоқ сотиб олди ва “Чилонзор” бозори атрофида ўтирадиган “тиллачи” аёлга анча арзонига, лекин нақдга сотди. Ўша пайтда пулини нақд

қилишнинг бошқа чораси йўқ эди унда.

“МРТга тушишингиз керак”

Қишлоқда гилос тераётган аёл дарахтдан йиғилиб, умуртқасидан оғир жароҳат олди. Шифохонага ҳушсиз ҳолда етказилди. Бир ой даволаниб бироз ўзига келди. Аммо ҳали ҳам қўл-оёқлари яхши ишламайди, оғриқ кучли. Даволаётган шифокор ёш бўлса ҳам, анча билимли эди. Аммо унинг ҳам “қўли калталиги” бор. Бир кун беморига айтди:

— Опа, сизни даволай оламан, аммо менга МРТ ташхиси керак.

— Нима у?

— У аппарат сизнинг шикастланган нервларингизни аниқлашга ёрдам беради, фақат Тошкентда бор. Ўша ерга бориб келишларингиз керак.

Яқинлари аёлни пойтахтга олиб келишди. МРТ (магнит-резонанс томография) аппарати Тошкентнинг фақат уч муассасасида — эски ТошМИ, ДХХнинг (собик МХХ) марказий ҳарбий госпитали ва MDS-Service хусусий клиникасида бор эди.

Суриштиришди: ТошМИдаги аппаратга навбат 3 ой деганда келади, ҳарбий госпиталга кириш имконсиз. MDS-Service клиникасида ҳам навбат катта. Беморни эса тезроқ текширувдан ўтказиш керак, кутиб бўлмайди. Вазият тушунтирилгач, хусусий клиника шифокори маслаҳат берди: “Келиб навбат кутиб ўтирасизлар, рўйхатга ёзилганлардан кимдир келмай қолса, ўрнига киришингиз мумкин бўлади”. Эрталабдан жойидан жилмай кутган бемор ва унинг яқинлари кейинги кун тонгида МРТга тушишга муваффақ бўлишди. Бу ўша пайтда катта бахт эди.

Бу каби воқеаларни кўпчилик ўз бошидан ўтказган, оғриқларини та-

насида ҳис этган. Қачондир ечим топишини тасаввур қила олмаган у муаммоларимизни бугун енгилгина эслаб қўямиз.

Ҳозир чўнтагида паспортини қўймасдан солиб юрган кишини учратмайсиз. Метрода расм олиш тугул, тўғридан-тўғри видео жўната оласиз. Мобил алоқаси ҳам, интернет ҳам ишлайди. «Прописка» сўзи ҳатто қонунчиликдан бутунлай «ўчирилди». Нақд пул керакми, ҳар бурчакда банкомат бор, хоҳла — сўмда, хоҳла — долларда ол!

Оғир беморлар қайсидир ташхис аппаратида ойнаб навбат кутиб, ўлим билан олишмайди.

Олий ўқув юртига ҳужжат топширишни истаган ёшлар кимнингдир “қош-қовоғи”га қараб ўтирмайди, уйдан ўтириб онлайн топширади: бир эмас, бир нечта ОТМга! Давлат таълим муассасасини танлайдими ёки хусусийни — ихтиёр ўзида. Билиминг ва интилишинг бўлса, Гарвард университети эшиклари-да, очик сенга!

Бугун аҳоли ўзига нисбатан ҳам, ҳукуматга нисбатан ҳам талабчан. Бу ижобий ҳолат, албатта. Бироқ бу талаб — бизни беҳаловатлик, дарғазабликка етакламаслиги ёки мол-дунё учун мусобақалашига буриб юбормаслиги керак. Ҳар қандай муаммога ечим топилади. Аввал бизни қийнаб келган масалалар бугун унут бўлгани каби, бугунги муаммоларимиз эртага албатта ҳал бўлади.

Қолаверса, ҳаловат — буюк неъмат. Ҳаловатини йўқотган инсонга ҳеч нарса татимайди. Ундаги бу кайфият атрофдагиларга, жамиятга, ҳатто болаларга “юқади”. Фақат негатив ўй-фикрлар билан яшаб бўлмайди, бу аввало, унинг ўзини адои қилади. Фаровон мамлакатларда одамларнинг энг катта бойлиги — хотиржамлик ва ҳаётдан мамнунлик. Ахир тирикчиликнинг мазмуни ҳам шу!

Лутфулло ТУРСУНОВ,
журналист

ТАБИАТНИ АРДОҚЛАГАН ЁШЛАР

Тошкент вилояти Бўстонлиқ туманидаги “Ёшлар оромгоҳи”да “Экология билимдонлари” кўрик-танлови бўлиб ўтди. “Эко-оромгоҳ-2025” доирасида бўлиб ўтган беллашувда республикамизнинг барча ҳудудидан 14 та жамоа 4 шарт бўйича баҳс олиб боришди.

— Танлов доирасида ёшларимизнинг экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, иқлим ўзгариши, сув танқислиги, биохилма-хилликни сақлаш, умуман, долзарб экологик муаммолар борасидаги билимлари синовдан ўтказилди, — деди Экология вазирлиги бўлим бошлиғи Заррина Абдуллаева. — Қувонарлиси, ҳар бир ёш авлод бу борада етарлича билимга, кўникмага эга. Танлов давомида биз қийин деб ҳисоблаган саволларга ҳам жуда яхши жавоб беришди, экологик муаммоларга ечим сифатида бир қанча муҳим таклифларни илгари суришди.

Биринчи шартда жамоалар ўз ҳудудларидаги экологик муаммоларни ҳал қилиш борасида олиб бораётган фаолиятлари билан таништиришди. Иккинчи шартда эса юртимиз ва минтақа учун долзарб ҳисобланган иқлим ўзгариши, атроф-муҳитнинг чиқиндилар билан ифлосланиши, сув танқислиги, глобал иссиқ, озон туйнуги емирилиши ва бошқа муаммоларни қамраб олган саволларга жавоб беришди ва мазкур муаммолар борасида ўз ечим ва таклифларини билдиришди.

Танловнинг учинчи шартида ҳар бир жамоа

чиқиндилардан тайёрланган фойдали буюмларини тақдим этишди. Айниқса, Хоразм вилояти жамоасининг эко-фаввораси, Қорақалпоғистон Республикасининг шина ва бошқа нарсалардан тайёрлаган буюми, целлофан пакетлардан тайёрланган бежирим либослар, Наманган вилоятининг болалар учун тайёрлаган ўйинчоқлари иштирокчиларда илиқ таассурот қолдирди.

Тўртинчи шартда жамоалар ўз Кенгашлари фаолияти акс этган клипларини намойиш қилишди.

Яқунда Самарқанд вилояти биринчи ўринни, Хоразм вилояти иккинчи ўринни, Қорақалпоғистон Республикаси ва Фарғона вилоятлари эса учинчи ўринни эгаллашди.

— Биз учун энг муҳими, янги маълумотларга эга бўлганимиз, билимларини янада мустаҳкамлаганимиздир. Танлов давомида бошқа жамоалардан билмаган нарсаларимизни ўргандик, тажриба алмашдик, республикамизнинг бошқа ҳудудларидаги экологик вазиятлардан хабардор бўлдик. Энг муҳими,

нафақат ўз ҳудудимиз, балки бутун минтақани ташвишга солаётган экологик муаммоларни ҳал қилиш учун нималар қилиш кераклиги борасидаги режаларимизни белгилаб олдик, — дейди Самарқанд вилояти иштирокчиси, вилоят Ёш экологлар ҳаракати Кенгаши раиси Ферузжон Тошпўлатов.

Бу каби танловлар иштирокчиларнинг экологик онги ва маданиятини янада юксалтириш, биохилма-хилликни асраш, табиий ресурсларни тежаш, атмосфера ҳавоси ифлосланишининг олдини олиш, чиқиндиларни саралаш ва бошқа экологик масалалар борасида хабардорлигини оширишга хизмат қилади.

“Эко-оромгоҳ-2025” давом этмоқда.

Ўқитувчи — бу жамиятимизда энг муҳим роллардан бирини ўйнайдиган, келажак авлодни тарбияловчи ва билим берувчи инсондир. Унинг кундалик ҳаёти эса кўплаб қийинчиликлар ва завқ-завқ билан тўла. Келинг, ўқитувчининг бир кунига назар ташлаймиз.

Ўқитувчининг куни ҳар доим эрта бошланади. У эрталаб соат 6:00 да туради. Биринчидан, у ўзининг шахсий ҳаёти ва оиласига вақт ажратади — нонушта тайёрлаш, болаларини мактабга юбориш ёки шунчаки тинчликда бир чашка қаҳва ичиш. Эрталабки тайёргарлик давомида ўқитувчи дарс режалари, тақдимотлар ёки янги методларни ўганишга вақт ажратади.

Мактабга йўл олишда ўқитувчи нафақат ўз фикрларини йиғади, балки талабалар учун қандай дарс ўтишни ҳам режалаштиради. Уларни қандай қилиб мотивация қилиш,

ЎҚИТУВЧИНING
БИР КУНИ

дарсда фаол иштирок этишларига эришиш ва билимларини кенгайтиришга ёрдам бериш каби саволлар ҳамон унинг фикрида бўлади.

Таълим даргоҳида етиб келгач, дарс жараёни бошланади. Ўқитувчи ҳар бир синфда турли хил шахсиятлар билан ишлайди: баъзилари фаол иштирок этадиган, бошқалари эса жим турадиган ўқувчилардир. Ҳар бир дарс - бу муваффақият ва қийинчиликлар уйғунлиги, янги ғояларни кашф қилиш ва эски билимларни янгилаш имкониятидир.

Дарс давомида ўқитувчи нафақат билим берувчи сифатида, балки ўқувчиларнинг муаммоларини тингловчи ва ечим топишга

ёрдам берувчи ментор сифатида ҳам ҳаракат қилади. Ўз вақтида қўлланилмаган сўзлар улар учун катта аҳамиятга эга бўлиши мумкин. Дарс тугагач, ўқитувчини яна кўп иш кутмоқда: уй вазифаларини текшириш, янги материалларни тайёрлаш ёки ота-оналар билан учрашувлар ўтказиш. Бу жараёнларда у албатта ўз вақтини самарали бошқариши керак. Шунингдек, жамоатчилик тадбирлари ёки спорт мусобақалари каби фаолиятларда иштирок этиш ҳам муҳимдир. Бу орқали у ўқувчилар билан яқинроқ алоқа ўрнатиб, уларнинг ижтимоий кўникмала-

рини ривожлантиришга ёрдам беради.

Уйга қайтганидан сўнг ҳам ўқитувчининг иш куни тугамайди. Одатда кечкурун уй вазифаларини текшириш ёки янги дарслик материалларини тайёрлаш билан ўтказилади. Шу билан бирга оиласи билан вақт ўтказишга ҳаракат қилади; бу эса унинг руҳий ҳолатини енгилаштиради.

Ўқитувчиларнинг ҳаёти кўп ҳолларда қийин ва мураккаб бўлишига қарамай, улар ҳар куни янги имкониятлар кашф этадилар ва келажак авлодни тарбиялайдилар. Уларнинг меҳнати фақат билим беришдан иборат эмас; бу — улкан масъулиятдир. Ҳар биримизнинг муваффақиятимизда уларнинг ҳиссаси борлигини теран англасак яхши бўларди. Шунинг учун биз барчамиз уларга раҳмат айтишни унутмаслигимиз лозим!

Ҳасан МЎМИНОВ,
Чирчиқ давлат педагогика
университети профессори

БИЗНИ КИМ ЭШИТАДИ?

Ургут туманининг Мингбулок қишлоғида йиллар давомида эътибордан четда қолиб келаётган муаммолардан бири – бу электр узатиш тизимининг аянчли ҳолатидир. Электр энергиясини етказиб берувчи тармоқнинг асосини ташкил этувчи ёғоч устунлар бугунга келиб яроқсиз, ҳатто ҳаёт учун хавфли.

Қишлоққа электр токи асосан Бешкон маҳалласидан кириб келади. Энг ачинарлиси шундаки, бу симёғочлар йўли сув омбори устидан ўтади. Сув яқинида жойлашган ёғоч устунлар, кучли ёмғир ва шамолда кулаб тушади. Ҳар сафар табиат ўз кучини кўрсатганида, аҳолининг юрагига кўркув оралайди. Бироқ, оғир шароит ва эътиборсизликка қарамасдан, қишлоқ аҳолиси ҳар гал ўз жонини хавфга қўйиб, ушбу кулаб тушган устунларни қайта ўрнатиб келмоқда. Баъзида ёш болалар, баъзида аёллар, баъзида эса кекса кишилар бу симёғочлар орасидан юришга мажбур бўлишади. Айни воқелик жиддий ижтимоий ва техник муаммога айланиб улгурган.

Шундай ҳолат юзага келадики, ёғоч устунлар таги чириб, тепа қисми эса шамолда қийшайиб, осилиб қолган симлар ердан бор йўғи бир қарич тепада туради. Аҳолининг айтишича, баъзан электр симлари ерга тушганича бир неча кунлаб ётади. Ҳар сафар муаммо юзага келганида, одамлар ўз хавфсизлигини унутиб, уни ўз кучи билан бартараф этишга ҳаракат қиладди. Ахир улар симёғочлар чириб, симлар ерга тушганича яна қайта ўрнатиши керакми? Бу саволга ҳақиқатча ҳеч бир мутасадди жавоб бера олмапти.

Узоқ йиллик мурожаатлар, расмий аризалар ва тилхатлар самара бермагани сабаб, аҳолининг ишончи йўқолган. “Рўйхатга олинган”, “Тез орада ўрнатилади”, “Молиявий маблағ ажратилгач чора кўрилади” деган жавоблар билан халқни чарчатишган. Ҳаёт оқимида, эҳтиёж эса ҳар кунги ҳамроҳ. Тармоқнинг яроқсизлиги электр энергиясининг сифатига ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда – кучланиш паст, тез-тез узилишлар кузатилади, бу эса замонавий техникалардан фойдалана олмаётган, кун кечираётган оддий халқ учун қўшимча азоб.

Техник носозлик эмас, балки эътиборсизлик, бефарқлик ва маъсулиятсизлик оқибати юзага келган. Оддий бир қишлоқ аҳолисининг ҳаёти, хавфсизлиги ва ор-номуси қоғоздаги режалар соясида қолмаслиги керак. Ҳар бир кулаган электр устун билан бирга халқнинг са-

бри, умиди ва ишончи қулаяпти. Ҳар сафар аҳоли ўз елкаси билан шу симёғочни кўтарганида, улар давлат эътиборини кутаётганини яна бир бор намоён қилмоқда.

Айрим идораларнинг бундай ҳолатларга лоқайдлиги – бутун тизимнинг оғриқли жойидир. Мингбулок қишлоғидаги симёғочлар янгилаштириш нафақат электр тармоғини ислоҳ этиш, балки бир инсоний қадрият – ҳаёт хавфсизлигини таъминлаш учун зарур чора бўлиши керак. Одамлар ҳаётини хатарга қўйиб устунларни кўтаравериши эмас, тинч, хавфсиз яшаш ҳуқуқига эга бўлиши керак.

Муаммога ечим: Мингбулок қишлоғидаги электр тармоғининг бугунги ҳолати – оддий техник носозлик эмас, балки йиллар давомида

халқнинг давлатга бўлган ишончи ҳам аста-секин емирилиб бораверади. Шу боис бу масалани бугун ҳал этиш – фақат қишлоқ аҳолиси учун эмас, балки жамиятимиздаги адолат, масъулият ва инсонийлик учун ҳам зарурдир. Мингбулокликларнинг фақат сабрини эмас, хавфсизлигини ҳам эътироф этадиган, уларга муносиб яшаш шароити яратадиган кунлар тезроқ келишини истаимиз.

Бу фақат бир қишлоқ муаммоси эмас – бу минглаб бошқа ҳудудларда ҳам мавжуд бўлган ўхшаш ҳолатларга ёрқин мисол. Демак, бугун Мингбулокдаги устунни тиклаш – эртага бутун тизимни ислоҳ қилиш йўлидаги биринчи қадам бўлиши мумкин.

Бунинг учун қишлоқ аҳоли арзини эшитадиган раҳбар керак...

Қоратепа атрофидаги чиқиндилар

Бугунги кунда Ургут туманидаги Қоратепа сув омбори сайёҳ-

Маълумотларга кўра, агар ҳафтасига ўртача 2000 нафар меҳмон Қоратепага ташриф буюрса ва уларнинг ҳар биридан 5 донадан чиқинди қолса, 3 ой давомида камида 10 тонна чиқинди тўпланар экан. Бу эса жиддий экологик муаммога олиб келиши мумкин. Биргина пластик идишларнинг парчаланишига ўртача 400-500 йил ёки 1 дона синтетик болалар таглиги ердан тўлиқ йўқолиши учун камида 300-500 йил талаб этилади.

ийғилиб қолган бефарқлик, сусткашлик ва тизимли эътиборсизликнинг аччиқ натижасидир. Ваҳоланки, муаммонинг ечими мураккаб эмас. Аввало, мавжуд ёғоч устунларни металл ёки бетон устунларга алмаштириш зарур. Улар нафақат узоқ муддат хизмат қиладди, балки хавфсизлик даражасини ҳам оширади. Шу билан бирга, электр симларининг тўғри ва стандартларга мос тортилиши ҳам алоҳида эътибор талаб этади.

Шунингдек, қишлоқ аҳолисининг ўз кучи билан қиладиган ҳаракати эътиборга лойиқ. Уларнинг фидойилиги, бардоши ва жонқуярлиги рағбатлантирилиб, уларга амалий ёрдам кўрсатиш орқали муаммо тезроқ ҳал этилиши мумкин. Аҳоли ташаббуси ва давлат кўмаги бирлашса, бу каби хавфли инфратузилма масалалари илдизи билан бартараф этилади.

Хулоса қилиб айтганда, ҳар бир устун – бу нафақат ток ўтказувчи восита, балки одамлар ҳаётини боғлаб турувчи ишонч устунидир. Агар бу устунлар кулаб тушаверса,

чилар томонидан ташлаб кетилаётган бир марталик идишлар, пластик бутилкалар, болалар тагликлари каби чиқиндилар ҳудуд экологиясига жиддий зарар етказмоқда. Бундай чиқиндилар нафақат ер, балки ҳавонинг ифлосланишига ҳам олиб келмоқда. Атроф-муҳитнинг бу тарзда ифлосланиши инсон саломатлигига салбий таъсир кўрсатиши ҳеч кимга сир эмас.

Маълумотларга кўра, агар ҳафтасига ўртача 2000 нафар меҳмон Қоратепага ташриф буюрса ва уларнинг ҳар биридан 5 донадан чиқинди қолса, 3 ой давомида камида 10 тонна чиқинди тўпланар экан. Бу эса жиддий экологик муаммога олиб келиши мумкин. Биргина пластик идишларнинг парчаланишига ўртача 400-500 йил ёки 1 дона синтетик болалар таглиги ердан тўлиқ йўқолиши учун камида 300-500 йил талаб этилади.

Савол туғилади: бу ҳолатга Қоратепа ҳудудида яшовчи аҳоли, маҳалла, вилоят ва тумандаги мутасадди ташкилотлар бефарқ қараб туришлари керакми? Албатта, йўқ. Бу муаммонинг ечими фақатгина бир томоннинг эмас, балки жамиятнинг ҳамкорликдаги саъй-ҳаракатлари билангина ҳал бўлади.

Энг аввало, дам олувчилар сайёҳлик маданияти ва масъулиятини ҳис этишлари керак эмасми? Табиат қўйнида мириқиб дам олгач ўзларидан қолган озиқ-овқат қолдиқлари ёки маиший чиқиндиларни шарт эмаску? Наҳотки, уларни тўплаб махсус ажратилган жойларга ташлаб кетиш шунчалик мураккаб бўлса? Нима учун маҳалла, ёки экология ва табиатни муҳофаза қилувчи ташкилотлар бу борада назоратни кучайтиришмаяпти? Назоратчиларнинг дам олувчилар билан учрашиб, тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боришларига нима тўсқинлик қиладди? Ахир, тумандаги «Тоза ҳудуд» ДУКнинг чиқинди ташувчи машиналари 2-3 кунда бир марта келиб чиқиндилардан тоза-лаб кетишса, олам гулистонку?

Табиат – умумий бойлигимиз. Уни асраш ва авлодларга соғлом ҳолда етказиш ҳар биримизнинг инсоний ва фуқаролик бурчимиздир. Қоратепа гўзаллигини сақлаб қолиш учун ҳозирданоқ ҳаракат қилишимиз шарт. Акс ҳолда, эртанги кун биздан жиддий жавоб сўраши ҳеч гап эмас.

Авазбек ҲАМРОҚУЛОВ,
Ўзбекистон Журналистика
ва оммавий коммуникациялар
университети талабаси

Байрамларда қадриятлар яшайди

Халқимизда тинчлик барқарор юртга байрамлар, тўйлар ярашади, деган гап бор. Дарҳақиқат, тинчликсевар халқимиз азалдан бир-бирининг хурсандчилигига шерик бўлиш, оғир кунларида елкадош бўлишдек нодир хислат соҳибидир.

Эсимни танибманки, байрамлар маҳалла-кўй, қавм-қариндошлар ва бошқа яқин кишилар ўртасидаги оқибат анъанаси сифатида намоён бўлган. Айниқса, рамазон ва қурбон ҳайитлари ёлғиз кексалар, беморлар ҳолидан хабар олиш, йўқсиллар бошини силаш, ночор оилаларга меҳр-мурувват кўрсатиш каби эзгу амаллар билан ўтган. Бу кун шу оилалар учун чинакам байрам бўларди.

Ҳанузгача эслаيمان, отам раҳматли ҳам кўп йиллар беморлик синовларини бошдан кечиришига тўғри келган. Ҳайит намозидан қайтаётган маҳалладошлар, узоқ-яқиндаги қариндошларимиз отамнинг ҳолидан хабар олиш учун хонадонимизга келишар эди. Тўшакка михланиб, дўсту яқиннинг суҳбатига интизор киши учун бу нақадар катта қувонч бахш этишини кўриб, ҳис этиб турардим. Бу йўқловлар сабаб отамнинг кайфияти кўтарилганини кўриш биз учун чин маънода бахт, байрам эди.

Саховатли инсон яхши билади ва тушунадики, ўзгаларга қувонч бахш этиш инсонга катта хузур, ҳаётдан ризолик, сурур бағишлайди. Бир инсонга мурувват кўрсатсангиз, қилган эзгу ишингиздан ўзингиз кўпроқ лаззатланасиз, хузурланасиз.

Муборак динимизда ҳам ота-онага, беморларга, етимларга, ночор

оилаларга мурувват кўрсатишнинг қиймати юксакдир. Ҳаттоки, бир етим бошини силашнинг савоби ҳақида, ота-онанинг розилиги билан жаннатга эришиш мумкинлиги тўғрисида кўп насихатлар, ривоятлар бор.

Бугунги кунда ҳам кўпчилик юртдошларимиз ушбу анъанага содиқ экани кишини қувонтиради. Пойтахтда ишлаётган, ўқиётган инсонлар байрам баҳона ота-онаси ва яқинларини йўқлаш учун ўз вилоя-

Ушбу қарорда ҳам халқимизга хос меҳр-оқибат, инсонпарварлик, шукроналик, саховат ва бағрикенглик каби эзгу фазилатлар тимсоли бўлган, асрлар давомида маънавий ҳаётимизда муҳим ўрин тутиб келатган муборак Қурбон ҳайитининг аҳамияти Янги Ўзбекистонда ижтимоий давлат барпо этиш жараёнлари ҳал қилувчи босқичга кираётган бугунги шароитда тобора ортиб бораётгани эътироф этилиб, ушбу қутлуғ айёмни ҳар томонлама муносиб кутиб олиш ва ўтказиш, шунингдек, миллий-диний қадриятларимизни асраб-авайлаш ва улуғлаш масаласи устувор мақсад сифатида кўрсатилган. Унда аҳолининг Қурбон ҳайити байрамини муносиб ўтказиши учун

камарбасталиги, халқимизнинг азалий меҳр-оқибат байрамига нисбатан юксак ҳурмати намунасидир.

Эзгу ишлар элни бирлаштиради, ёш авлодни комил инсон бўлиб улғайиши учун чинакам ибрат, тарбия вазифасини ўтайди. Аслида бир кўчат экиш ҳам, беҳуда оқиб турган сувнинг жўмрагини ёпиб қўйиш ҳам, йўлда ётган тошни четга суриш ҳам, бировга ширин муомала қилиш ҳам эзгу ишдир. Юртга, элга наф келтиргусидир.

Ота фарзанди билан бемор қўшнисининг ҳолидан хабар олса, ака-ука, опа-сингилларини йўқлаб борса, қанчалар самарали тарбия эканини тасаввур қилиш қийин эмас.

Баъзан айрим фарзандларнинг ота-онасига ҳурматсизлигини кўрсам, беихтиёр булар эзгу қадриятлардан йироқда вояга етганми, деган савол келади.

Тинчлик дини бўлмиш исломда дуонинг аҳамияти жуда юксак баҳоланади. Аждодларимиз дуони бахтга, камолга элтувчи восита сифатида қадрлаганлар. Фарзандини машаққат билан улғайтириб, бугун кексалик чоғида эътиборга интиқ ота-онанинг, меҳрга зор етимнинг, ҳолинг не деган бир оғиз илиқ сўзга муҳтож беморнинг дуоси инсонга не бахтлар ато этгусидир.

Ҳар бир дуода юрт тинчлиги, эл омонлиги, тўқинлик ва фаровонлик, фарзандлар бахту камоли мужассамдир. Шунча давлатни қўлдан бой берманг, дуо олинг!

Абдумуталлиб ЎКТАМОВ,
журналист.

Эзгу ишлар элни бирлаштиради, ёш авлодни комил инсон бўлиб улғайиши учун чинакам ибрат, тарбия вазифасини ўтайди. Аслида бир кўчат экиш ҳам, беҳуда оқиб турган сувнинг жўмрагини ёпиб қўйиш ҳам, йўлда ётган тошни четга суриш ҳам, бировга ширин муомала қилиш ҳам эзгу ишдир. Юртга, элга наф келтиргусидир.

тига бориб-келадилар.

Не бахтки, давлат раҳбари ҳам ана шу эзгу амаллар бардавомлиги учун юксак эътибор кўрсатмоқда. Хусусан, Президентимизнинг 2025 йил 30 май куни эълон қилинган “Муборак Қурбон ҳайитини нишонлаш тўғрисида”ги қарорига биноан ушбу муборак айёмда азалий қадриятларимизнинг бардавомлиги, барҳаётлиги учун шароит яратиб берилмоқда.

қулай шарт-шароит яратиш учун қўшимча дам олиш куни белгиланиб, маҳаллий ҳокимликлар ва бошқа мутасадди идораларга ҳудудларда Қурбон ҳайитини халқимизнинг миллий анъана ва урф-одатларига уйғун ҳолда ўтказиш бўйича тегишли чора-тадбирларни амалга ошириш вазифаси юкланди.

Ушбу инсонийлик улуғланган қарор ва уни қабул қилиш иродаси Давлат раҳбарининг эзгу ишларга

ЎЗБЕКИСТОН
СТРАТЕГИЯСИ | 2030

Давлатимиз раҳбарининг “Ўзбекистон — 2030” стратегияси “Атроф-муҳитни асраш ва “яшил иқтисодиёт” йилида амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги Фармони билан 2025-йилда мамлакат ривожланишининг устувор ёндашувлари белгилаб берилган.

МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР —
ТАРАҚҚИЁТ ТАЯНЧИ

Олий таълим тизимида, ёшларни олий таълим билан қамраб олиш даражасини ошириш, таълим дастурларини халқаро аккредитациядан ўтказиш, “Топ-300”га кирадиган хорижий университетлар билан ҳамкорликни кенгайтириш, илмий тадқиқотлар натижаларини тижоратлаштириш каби вазифалар бажариш шулар жумласидандир. Мазкур йўналишда Самарқанд давлат ветеринария медицинаси, чорвачилик ва биотехнологиялар университетида ҳам давлат дастури доирасида қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Университет республикаимизга ветеринария, чорвачилик ва биотехнологиялар соҳаларига 26 та таълим йўналишлари ва 26 та магистратура мутахассисликлари бўйича кадрлар тайёрлайдиган таълим маскани сифатида фаолият юритиб, унинг қошида Нукус ва Тошкент филиаллари, Самарқанд ва Қашади ветеринария медицинаси техникумлари ва 1 та академик лицей мавжуд.

“Топ-300” га кирадиган хорижий университетларнинг таълим дастурлари асосида кадрлар тайёрлашни йўлга қўйиш мақсадида университетда ветеринария ва чорвачилик ҳамда биотехнология соҳалари бўйича кадрлар тайёрланаётган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг фан дастурлари яратилди ва 2024/2025 ўқув йилидан бошлаб амалиётга босқичма-босқич жорий этиб борилаётир.

Ветеринария ва чорвачилик соҳасида тўпланган тажрибалар асосида жорий йилда фундаментал тадқиқотларни амалга ошириш мақсадида уни-

верситетда “МЕГА-лойиҳа” фаолият юритилиб, бугунги кунда лойиҳа доирасида 40 нафар профессор-ўқитувчилар (24 нафари фалсафа доктори (PhD), 16 нафари фан доктори (DSc) “Устоз-шогирд” тизимида 5 нафар магистратура мутахассислиги ҳамда 7 нафар бакалаврият босқичи талабалари ўз илмий-тадқиқот ишларини 14 тур ҳайвон турлари (хусусан: от, йирик шохли қорамол, қўй, эчки, асалари, курка, товуқ, бедана, қуён, балиқ ва лаборатория ҳайвонлари) устида ўз тажрибаларини доимий равишда олиб боришяпти.

Университет бўйича биргина 2025-йилда 14 нафар тадқиқотчи фалсафа доктори (PhD) ва 3 нафар тадқиқотчи фан доктори (DSc) диссертациялари ҳимоя қилишга эришишди. Мавжуд таълим йўналишлари

жорий йилнинг баҳор мавсумида университет ва ўқув-тажриба хўжалиги ҳудудида жами 2455 донан манзарали дарахтлар ўтказилди.

“Ўзбекистон-2030” стратегиясида 2025-йилга мўлжалланган вазифаларни амалга ошириш, ҳаётга татбиқ этиш борасида университет томонидан меҳнат бозорининг чорвачилик соҳаси бўйича мутахассисларга бўлган талаби республика даражасида ўрганиб чиқилди, натижада 2025/2026-ўқув йили бўйича таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари қабул квоталари шакллантирилиб, Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлигига тақдим этилди ва бугунги кунда университетга жалб этиш бўйича тарғибот материаллари яратилиб, оммавий ахборот воситаларида ёритилмоқда.

2025-йилда экологик қиёфасини яхшилаш борасида “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида жорий йилнинг баҳор мавсумида университет ва ўқув-тажриба хўжалиги ҳудудида жами 2455 донан манзарали дарахтлар ўтказилди.

ва магистратура мутахассисликлари талабалари учун халқаро таълим дастурлари асосида дарслик ва ўқув қўлланмалар яратиш устида самарали ишлар олиб борилмоқда ва бу соҳага катта илмий-педагогик салоҳиятга эга бўлган профессор-ўқитувчи ва мутахассислар жалб этилиб, кейинги 3 йилда 200 номдан ортиқ, шундан 50 номдан ортиғи хорижий ҳамкорларимиз билан ҳаммуаллифликда соҳага тааллуқли бўлган адабиётлар яратилиб келинмоқда.

Университетда талабаларни турар жойи билан қамраб олиш даражасини яхшилаш борасида Давлат-хусусий шериклик лойиҳалари ҳисобидан 450 ўринли бино қурилиб, ишга туширилди. Бундан ташқари яна 300 ўринли талабалар турар жойи қурилмоқда ва у сентябрь ойида ишга туширилиши режалаштирилган.

2025-йилда экологик қиёфасини яхшилаш борасида “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида

2025/2026-ўқув йилидан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025-йил 5-майдаги “Таълим сифатини таъминлаш ва таълим хизматлари кўрсатиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони асосида университет комплекс ва маҳсул давлат аккредитациясидан ўразилиш учун унга тайёргарлик ишлари амалга оширилмоқда.

Юқорида келтирилган тадбирлар “Ўзбекистон-2030” стратегиясида 2025-йилга мўлжалланган устувор ёндашувларини амалга оширишга қаратилган бўлиб, дастурда кўрсатилган устувор йўналишларни босқичма-босқич ечиб бориш учун барча имкониятимиздан фойдаланамиз.

Худойназар ЮНУСОВ,
Самарқанд давлат ветеринария
медицинаси, чорвачилик ва
биотехнологиялар университети
ректори, профессор.

МУАССИСЛАР:

Экология, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва иқлим ўзгариши вазирлиги

Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси

Савдо-саноат палатаси

Ўзбекистон Нодавлат нотижорат ташкилотлари миллий ассоциацияси

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси

Тахрир хайъати:

Азиз АБДУҲАКИМОВ
Қаҳрамон ҚУРАНБОЕВ
Акмал САИДОВ
Ақтам ҲАЙИТОВ
Қамолддин ИШАНХОДЖАЕВ
Даврон ВАҲОБОВ
Отабек ҲУСАНОВ

Бош муҳаррир

Мақсуд

ЖОНИХОНОВ

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Манзил:

Буюк Турон кўчаси 41.
Буюртма рақами Г-510
Адади: 1600

Пайшанба куни чиқади.
Қоғоз бичими А-3, ҳажми 2 босма табок.
Баҳоси келишилган нархда.

2024 йил 2 августда
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 0010-рақам билан рўйхатдан ўтказилган.
ISSN 2010-7722

Боғланиш учун телефонлар:
99-994-70-52
98-111-48-29
Электрон почта:
jamiyat@umail.uz
Газета индекси — 131
“ЖАМИЯТ”дан олинган маълумотларда манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.
Топширилган вақти: 20:00
1 2 3 4 5 6

MKV BANK

ЭЪТИБОР, РАЎБАТ ВА НАТИЖА

2025 йил 30 январь кuni Ўзбекистон Республикаси Президенти раислигида бўлиб ўтган йиғилишда тижорат банкларига қишлоқ хўжалиги соҳаларини қўллаб-қувватлаш, мавжуд муаммоларни ўрганиш ва уларнинг ечими бўйича таклифлар ишлаб чиқиш вазифаси юклатилган эди. Шу мақсадда, ҳар бир банкка аниқ базавий туман бириктирилиб, айнан шу ҳудудда комплекс ривожлантириш ишлари олиб борилиши белгиланди.

дан, 8 та, умумий қиймати 11,2 млрд сўмлик (шундан 8 млрд сўми банк кредити) лойиҳалар шакллантирилди. Улар қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сақлаш, қадоклаш ва қайта ишлашга йўналтирилган.

Жумладан, Кува, Фарғона, Риштон, Бешарик туманларида 6 та, 4,9 минг тонна сиғимли музлаткичлар, Қувасой шаҳрида кунига 10 тонна маҳсулот қадоклаш ускунаси, Кува туманида кунига 15 тонна консервалаш қувватига эга инфратузилмалар барпо этилмоқда.

Экспорт салоҳиятини ошириш мақсадида Фарғона вилоятида 6 та экспортчи корхонага сўнгги бир ой ичида 1,5 млн АҚШ долларлик факторинг хизматлари кўрсатилди.

Шунингдек, жорий йилнинг ўтган даврида 4 минг нафарга яқин аҳоли ва қишлоқ хўжалиги субъектларига 50 млрд сўмдан ортиқ имтиёзли кредит ажратилиб, мева-вали боғлар ташкил этишга ёрдам берилди.

Бу ишлар ҳудудда экспорт салоҳиятини оширишда ҳам ўз самарасини кўрсатмоқда. Мисол учун: 2025 йил 15 май ҳолатига кўра, гилос — 4211 тонна 9,9 млн долларлик, ўрик — 2051 тонна 1,8 млн долларлик, қуритилган ўрик (туршак) — 5500 тонна, 7,8 млн доллар-

лик маҳсулот экспорт қилинди.

Фарғона вилоятининг ўзида эса гилос — 271 тонна 500 минг долларлик, ўрик — 347 тонна 304 минг долларлик, қуритилган ўрик — 750 тонн 1,2 млн долларлик экспорт амалга оширилди.

Аҳоли томорқалари ва ижара ерларига кўчатлар етказиб бериш борасида ҳам тизимли ишлар қилинди. Жорий йилнинг феврал-май ойларида Кува, Ўзбекистон, Бешарик туманлари ва Қувасой шаҳридаги 236 та хонадонга 11 минг дона мевали кўчатлар экилди.

Хулоса қилиб айтганда, Фарғона вилояти, Кува тумани мисолида амалга оширилаётган лойиҳалар қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, аҳоли даромадини ошириш ва янги иш ўринлари яратишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Банк матбуот хизмати.

Жумладан, Микрокредитбанкка ўрик, туршак, гилос, шафтоли, гуллар ва кўчатлар етиштиришни ривожлантириш ҳамда қўллаб-қувватлаш вазифаси топширилди.

2025 йил 14 февралда қабул қилинган Президентнинг ПФ–22-сонли фармони ва ПК–57-сонли қарорига мувофиқ, Кува туманида “Кува-Агро Стар” МЧЖ ва Фарғона туманида “Фарғона-Агро Стар” лойиҳа офиси ташкил этилди. Бу икки тузилма орқали амалий ишлар бошлаб юборилди. Хусусан, “Кува-Агро Стар” компаниясида 10 нафар, “Фарғона-Агро Стар” лойиҳа офисида эса 3 нафар мутахассис ишга қабул қилинди.

Ўтган даврда ихтисослашган маҳаллаларда уста боғбонлар иштирокида ўқув-семинарлар ўтказиш тақсмоти тасдиқланиб, шу асосда туркиялик мутахассис Ахмед Серкан Гули ҳамда агроном олим Парҳад Назаров томонидан боғбонлар учун 10 та семинар ташкил этилди.

Хорижий тажрибани жорий этиш мақсадида Беларуссиядан агроном

мутахассис Владимир Плюсний жалб қилинди. Бугунги кунда у ҳам ўз тажрибаси билан маҳаллий боғбонларга кўмаклашмоқда.

Ҳоким ёрдамчилари билан ҳамкорликда базавий ва камраб олинаётган туманларда ихтисослашган маҳаллалар аниқланиб, аҳоли томорқалари ва ижара ерлари хатловдан ўтказилди.

Молиялаштириш соҳасида ҳам аниқ қадамлар қўйилди. Жумла-

